

ЗВІТ
ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ БЕРДЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
на 2021 РІК

ЗМІСТ

Вступ.....	3
I. Зміст та основні цілі Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської ОТГ.....	4
II. Характеристика поточного стану довкілля, у т.ч. здоров'я населення.....	18
III. Основні екологічні проблеми.....	30
IV. Зобов'язання у сфері охорони довкілля.....	32
V. Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми	35.
VI. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми	40
VII. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив	43
VIII. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення.....	44
IX. Резюме нетехнічного характеру інформації.....	45

Вступ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній, регіональній та місцевій політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку. Стратегічна екологічна оцінка документу державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки. З 12 жовтня 2018 року вступив в дію Закон України „Про стратегічну екологічну оцінку”. Відповідно до ст.2 розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” цього Закону з 01 січня 2020 року СЕО повинна здійснюватися для Програм економічного і соціального розвитку міст.

I. Зміст та основні цілі Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської ОТГ на 2021 рік

Метою Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік (далі – Програма), яка покладається в основу Програми, є забезпечення гідних умов життя та добробуту населення, зростання конкурентоспроможності економіки, інноваційність та модернізація соціальної сфери.

Досягнення мети здійснюватиметься шляхом реалізації пріоритетних цілей соціально-економічного розвитку територіальної громади:

1. Зростання конкурентоспроможності економіки, створення умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій.
2. Благоустрій та поліпшення умов утримання об'єктів інфраструктури.
3. Розвиток сфери оздоровлення та туризму, природокористування та безпека життєдіяльності людини.
4. Ефективне управління та підвищення стандартів життя.

Для досягнення пріоритетних цілей соціально-економічного розвитку визначені завдання та заходи, які розглядаються для кожної з 21 галузі (сфери) діяльності територіальної громади.

Таблиця №1

Галузі (сфери діяльності)	Завдання та заходи Програми
III. Зростання конкурентоспроможності економіки, створення умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій	
1. Забезпечення реалізації державної бюджетної політики	1.1. Забезпечення виконання бюджету громади у відповідності до затверджених показників; 1.2. Підвищення ефективності використання бюджетних коштів, зміцнення бюджетної та фінансової дисципліни; 1.3. Пошук додаткових ресурсів для наповнення бюджету громади; 1.4. Забезпечення раціонального використання коштів, підвищення результативності бюджетних видатків; 1.5. Удосконалення підходів до формування та виконання бюджету шляхом застосування програмно-цільового методу бюджетування.
2. Доцільне використання об'єктів комунальної власності	2.1. Здійснення заходів щодо набуття права комунальної власності на безхазяйне майно, відумерлу спадщину та прийняття об'єктів з інших форм власності; 2.2. Отримання коштів від передачі в оренду та приватизації об'єктів комунальної власності з метою наповнення доходної частини місцевого та державного бюджетів.
3. Підтримка розвитку підприємництва, споживчий	3.1. Впровадження заходів Програми посилення конкурентоспроможності малого та середнього

ринок	<p>підприємництва м.Бердянськ;</p> <p>3.2. Запровадження інструменту фінансової підтримки суб'єктів малого та середнього підприємництва шляхом розробки Порядку часткового відшкодування з міського бюджету відсоткових ставок за кредитами, залученими суб'єктами малого і середнього підприємництва для реалізації бізнес-проектів;</p> <p>3.3. Підведення підсумків виконання Плану заходів щодо захисту прав споживачів за 2020 рік та розробка Плану заходів щодо захисту прав споживачів на 2021 рік;</p> <p>3.4. Проведення ярмаркових заходів з продажу продовольчих товарів та сільськогосподарської продукції власного виробництва безпосередньо від товаровиробників за доступними цінами;</p> <p>3.5. Сприяння виконанню заходів щодо ліквідації місць стихійної торгівлі шляхом організації тимчасових місць для сезонної торгівлі квітами, саджанцями, сільськогосподарською продукцією, здійснення моніторингу вільних місць на ринках міста;</p> <p>3.6. Організація та проведення „гарячої лінії” з питань захисту прав споживачів;</p> <p>3.7. Підтримка в актуальному стані бізнес-каталогу інформаційних послуг „Made in Бердянськ”.</p>
4. Капітальний ремонт, будівництво та реконструкція об'єктів комунальної власності громади	<p>4.1. Реалізація заходів Програми будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів комунального та соціально-культурного призначення на 2021 рік;</p> <p>4.2 Реалізація проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України в межах бюджетних призначень з державного та місцевого бюджетів.</p>
5. Інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність	<p>5.1. Залучення іноземних та внутрішніх інвестицій, спрямованих на соціально-економічний розвиток території та забезпечення матеріально-технічної допомоги бюджетній сфері;</p> <p>5.2. Впровадження проектів спільно з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) за підтримки Уряду Німеччини; Агентством США з міжнародного розвитку (USAID); Програмою ООН із відновлення та розбудови миру; U-LEAD з Європою;</p> <p>5.3. Розповсюдження „Інвестиційного паспорту м.Бердянськ”, який розроблено за підтримки Проекту міжнародної технічної допомоги „Партнерство для розвитку міст” (ПРОМІС);</p> <p>5.4. Підсумкове звітування щодо реалізації проекту</p>

	<p>„Реабілітація та відновлення – крок у комфортне життя” у рамках гранту Фонду державотворення та розбудови миру, наданого Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку Міжнародної асоціації розвитку (Світовий Банк), Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України „Подолання наслідків конфлікту, пілотний проєкт з відновлення та розбудови спроможностей”;</p> <p>5.5. Супровід субпроєктів у рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України щодо реалізації проєктів за кошти Європейського інвестиційного банку (ЄІБ);</p> <p>5.6. Залучення інвестицій, спрямованих на соціально-економічний розвиток та покращення матеріально-технічного стану бюджетної сфери шляхом збільшення кількості подання грантових пропозицій та заявок;</p> <p>5.7. Реалізація інфраструктурних проєктів за рахунок залучення та спрямування усіх джерел фінансування, зокрема коштів: обласного бюджету (бюджет розвитку); Державного фонду регіонального розвитку; субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій; Державного фонду охорони навколишнього природного середовища та інших коштів.</p>
6. Промисловість	<p>6.1. Популяризація продукції місцевих товаровиробників, у т. ч. шляхом організації виставково-презентаційних заходів і ярмарків, сприяння участі підприємств промисловості міста у таких заходах;</p> <p>6.2. Проведення засідань, нарад, робочих зустрічей за участю керівників промислових підприємств з вирішення проблемних питань, визначення шляхів розвитку промисловості міста;</p> <p>6.3. Організація проведення професійних підготовок безробітних на замовлення роботодавців;</p> <p>6.4. Реалізація Програми посилення конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва м.Бердянськ у частині виконання заходів щодо створення умов для роботи місцевих товаровиробників;</p> <p>6.5. Вжиття заходів щодо створення належних умов для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нарощування підприємствами міста обсягів виробництва, підвищення конкурентоспроможності продукції і реалізації на ринках України та за її

	<p>межами;</p> <p>- продовження підприємствами міста реалізації низки проєктів, вкладення капітальних інвестицій у розвиток виробництва.</p>
7. Енергозбереження у бюджетній сфері	<p>7.1. Виконання заходів Програми з енергозбереження та підвищення енергоефективності на території м. Бердянськ на 2018-2022 роки;</p> <p>7.2. Розробка та впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку та адаптацію до зміни клімату до 2030 року у рамках програми „Угода Мерів щодо клімату та енергії”, подання до ЄС звіту щодо виконання „Плану дій сталого енергетичного розвитку міста Бердянська за 2020 рік”;</p> <p>7.3. Проведення моніторингу споживання енергоресурсів бюджетними закладами та комунальними підприємствами, продовження використання альтернативних джерел опалення для бюджетних установ міста, перехід закладів освіти на альтернативні джерела енергії;</p> <p>7.4. Виконання завдань та заходів у рамках добровільної ініціативи Європейської Комісії „Угода Мерів щодо клімату та енергії”;</p> <p>7.5. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з населенням щодо дбайливого ставлення до використання енергоресурсів;</p> <p>7.6. Проведення міського Місячника з енергозбереження у 2021 році.</p>
8. Міський громадський транспорт та морська логістика	<p>8.1. Удосконалення та оптимізація транспортних потоків автомобільного транспорту;</p> <p>8.2. Вжиття заходів щодо вивчення питання з проведення обстеження пасажиропотоків на міських маршрутах загального користування;</p> <p>8.3. Розробка та затвердження Умов конкурсу та здійснення пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування в м.Бердянськ в новій редакції;</p> <p>8.4. <i>по Бердянському морському торговельному порту:</i></p> <p>придбання основних засобів, їх модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція);</p> <p>продовження перевалки вітроенергетичного обладнання для вітроенергетичних станцій у режимі імпорту.</p>
IV. Соціальна та гуманітарна сфера	
1. Грошові доходи та ринок праці	<p>Виконання заходів Програми зайнятості населення міста Бердянська на 2018-2022 роки, серед яких:</p> <p>1.1. Розширення можливостей для реалізації права</p>

	<p>громадян на гідну оплату праці та підвищення добробуту населення за рахунок доходів від трудової діяльності;</p> <p>1.2. Створення додаткового попиту на робочу силу, підвищення кваліфікації робочої сили;</p> <p>1.3. Підвищення рівня обізнаності населення про можливості на ринку праці;</p> <p>1.4. Сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту та не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці.</p>
<p>2. Соціальне забезпечення мешканців громади (у т.ч. соціальна підтримка учасників АТО/ООС)</p>	<p>2.1. Виконання заходів Програми соціального захисту мешканців на 2018-2021 роки шляхом надання різних видів адресної допомоги малозабезпеченим громадянам із числа ветеранів війни, праці, осіб з інвалідністю, інших соціально-незахищених категорій населення;</p> <p>2.2. Підтримка громадських організацій ветеранів та осіб з інвалідністю, діяльність яких має соціальну спрямованість шляхом надання фінансової підтримки для вирішення питань соціального захисту;</p> <p>2.3. Проведення компенсаційних виплат окремим категоріям громадян з метою забезпечення надання пільг з оплати послуг зв'язку, проїзду, санаторно-курортного лікування, ремонту будинків і квартир, безоплатного поховання та компенсації витрат на автомобільне паливо;</p> <p>2.4. Функціонування системи вирішення основних соціальних проблем бездомних громадян;</p> <p>2.5. Запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми;</p> <p>2.6. Забезпечення своєчасного та у повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій та пільг згідно з чинним законодавством;</p> <p>2.7. Забезпечення виконання заходів Програми з оздоровлення та відпочинку дітей на 2020-2022 роки, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки.</p>
<p>3. Житлово-комунальне господарство</p>	<p>3.1. Проведення капітальних ремонтів доріг, тротуарів, зупинок громадського транспорту, житлових будинків тощо.</p> <p>3.2. Відшкодування частини кредитів, отриманих ОСББ на впровадження заходів з енергозбереження, реконструкції і модернізації багатоквартирних будинків, проведення робіт з ремонту та модернізації багатоквартирних житлових будинків, в яких створено об'єднання співвласників багатоквартирних будинків.</p> <p>3.3. Благоустрій та утримання об'єктів комунального</p>

господарства:

інвентаризація, утримання та поточний ремонт зелених насаджень;

забезпечення належного санітарного стану територій за рахунок своєчасного вивезення твердих побутових відходів та стихійних звалищ, прибирання вулиць, прочищення зливостоків;

придбання машини для збору та транспортування твердих побутових відходів (екскаватора-навантажувача);

забезпечення безперебійної роботи мереж зовнішнього освітлення та засобів регулювання дорожнього руху;

реалізація 8 проєктів-переможців п'ятого етапу бюджету участі;

3.4. Водопостачання:

- реконструкція ділянок водоводу від насосної станції Луначарського комплексу до очисних споруд водопостачання $\varnothing=500$ мм протяжністю 2860 п.м;

- капітальний ремонт самопливного водоводу В-4 по пр.Азовський (Леніна) – вул. Консульська (Комунарів) – вул. Центральна (К.Маркса) – до вул. Грецька (Р.Люксембург) в м. Бердянськ $\varnothing=500$ мм – 450 п.м;

- реконструкція водогону В2 „Прилив” м.Бердянська Запорізької області (1 черга: від вул. Польська (вул. К.Лібкхнета) до вул. Будівельна);

- будівництво водопроводу $\varnothing = 200$ мм по вул. Ялтинська від Мелітопольського шосе до вул. О.Сухарева (Ленінградська) м.Бердянськ.

3.5. Водовідведення:

-реконструкція каналізаційної насосної станції КНС-8 та зовнішніх каналізаційних мереж по Мелітопольському шосе, 78 в м.Бердянськ Запорізької області;

- реконструкція напірного трубопроводу по Мелітопольському шосе від камери перемикання КНС №8 до камери перемикання в районі вул. Вроцлавська у м.Бердянськ Запорізької області;

- будівництво напірного каналізаційного колектору від КНС №7 в м.Бердянськ;

- будівництво напірного колектора від КНС №4 м.Бердянськ;

- будівництво другої нитки напірного каналізаційного колектору від КНС №5 в м.Бердянськ;

- реконструкція очисних споруд каналізації м.Бердянськ Запорізької області. Етап 1.

Реконструкція вузла усереднення. Впровадження

	<p>технології нітрі-денітріфікації в аеротенках (передпроектні роботи);</p> <ul style="list-style-type: none"> - реконструкція мереж зливової каналізації та очистка зливових вод м.Бердянськ (розробка проекту); - реконструкція морської частини скидного колектору з продовженням на відстань 4,0 км від берегу Азовського моря (розробка проекту); - придбання приладів для здійснення контролю за якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси; - реконструкція самопливного каналізаційного колектора від колодязя №1, розташованого біля камери гасіння напору КНС №5 до колодязя №23 біля вул. Я.Мудрого у м.Бердянськ Запорізької області.
4. Охорона здоров'я	<p>4.1. Забезпечення ефективного надання допомоги пацієнту протягом його життя з урахуванням усіх проблем зі здоров'ям, зокрема організовуючи та координуючи діяльність інших служб охорони здоров'я, у разі неможливості надання допомоги особисто чи у разі відсутності обраного пацієнтом лікаря;</p> <p>4.2. Взаємодія з дошкільними та навчальними закладами, соціальними службами, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, засобами масової інформації, громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування на території обслуговування в інтересах збереження та зміцнення здоров'я населення;</p> <p>4.3. Наявність внутрішньої системи управління і контролю якості та безпеки медичної діяльності з дотриманням вимог до їх організації і проведення відповідно до чинного законодавства із здійсненням безперервного моніторингу індикаторів оцінки та критеріїв доступності, якості, безпеки надання медичної допомоги за напрямом її надання, контролю та управління якістю закладів охорони здоров'я для забезпечення прав пацієнта на отримання медичної допомоги необхідного обсягу та належної якості;</p> <p>4.4. Створення центру інтервенційної кардіології та реперфузійної терапії, системи єдиного електронного документообігу, сучасних служб: патологоанатомічно-гістологічної, фізіотерапевтичної, бактеріологічної лабораторії;</p> <p>4.5. Модернізація рентгенологічної служби;</p> <p>4.6. Встановлення системи відеоспостереження по території лікарні та лікарняних корпусів;</p> <p>4.7. Підвищення енергоефективності за рахунок</p>

	<p>встановлення енергозберігаючих металопластикових вікон, утеплення фасаду, модернізації системи опалення, водопостачання, заміна ламп на енергозберігаючі тощо;</p> <p>4.8. Укріплення матеріально-технічної бази за рахунок придбання обладнання, транспортних засобів, забезпечення медичних закладів кваліфікованими кадрами;</p> <p>4.9. Забезпечення безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань;</p> <p>4.10. Медикаментозне забезпечення програмного гемодіалізу та імуносупресивної терапії посттрансплантаційного періоду хворих із хронічною нирковою недостатністю, підтримка хворих на ендокринологічні захворювання;</p> <p>4.11. Вжиття заходів щодо запобігання поширення туберкульозу.</p>
5. Освіта	<p>5.1. Оснащення освітніх закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для організації різних форм навчання, у т.ч. дистанційних та мобільних технологій, електронних систем управління навчання;</p> <p>5.2. Оновлення матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти в частині придбання дитячих меблів, м'якого інвентарю, посуду тощо;</p> <p>5.3. Придбання оснащення для кабінетів з природничо-математичних та технологічних дисциплін закладів загальної середньої освіти, у т.ч. для запровадження інноваційних моделей освіти на основі концепції STEM-освіти;</p> <p>5.4. Створення умов для збереження здоров'я здобувачів освіти, підвищення рівня організації їх харчування у освітніх закладах;</p> <p>5.5. Модернізація закладів освіти з одночасним ресурсним забезпеченням в них умов доступності здобуття якісної освіти, збагачення освітнього середовища за принципами універсального дизайну та/або розумного застосування;</p> <p>5.6. Забезпечення відкриття нових і функціонування існуючих інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти №№5,6,11,13, гімназії №3 та інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти № №20,27,39;</p> <p>5.7. Продовження роботи щодо розвитку системи прозорого розподілу публічних коштів (забезпечення оприлюднення закладами освіти даних про кошти, що</p>

	<p>надходять з бюджету та інших джерел);</p> <p>5.8. Забезпечення розвитку автономії закладів освіти усіх рівнів;</p> <p>5.9. Вдосконалення внутрішньої системи якості освіти;</p> <p>5.10. Забезпечення закладів освіти системами пожежної сигналізації та евакуювання;</p> <p>5.11. Реалізація 7 проєктів-переможців п'ятого етапу впровадження бюджету участі.</p>
<p>6. Підтримка сімей, дітей та молоді, розвиток фізкультури та спорту</p>	<p>6.1. Реалізація основних принципів Конвенції ООН про права дитини. Забезпечення оптимального функціонування цілісної системи захисту прав дітей, сприяння їх моральному, фізичному та розумовому розвитку, поліпшення соціальної підтримки сімей з дітьми, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству;</p> <p>6.2. Проведення інформаційної кампанії з пропагування сімейних та наближених до сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах;</p> <p>6.3. Виконання Програми забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа в м. Бердянськ на 2019-2021 роки;</p> <p>6.4. Створення соціально-економічних, організаційно-технічних умов для розвитку фізкультури та спорту, відновлення роботи спортивних закладів різних форм власності;</p> <p>6.5. Спрямування фізично-оздоровчої, реабілітаційної та спортивної діяльності серед людей з інвалідністю на закладення основ фізичного та духовного здоров'я;</p> <p>6.6. Розвиток матеріально-технічної спортивної бази;</p> <p>6.7. Створення системи підтримки розвитку громадської активності молоді, забезпечення правових, гуманітарних, економічних передумов її соціального ставлення;</p> <p>6.8. Забезпечення транспортного перевезення соціально-незахищених категорій дітей та молоді для участі у загальнодержавних заходах.</p>
<p>7. Культура</p>	<p>7.1. Проведення традиційних щорічних міських культурно-мистецьких фестивалів і культурних акцій для мешканців та гостей міста спільно з культурними центрами інших міст України;</p> <p>7.2. Здійснення заходів в галузі культури і мистецтв, спрямованих на збереження української культури та розвитку патріотизму населення;</p> <p>7.3. Поповнення матеріально-технічної бази установ культури для покращення якості надання послуг;</p>

	<p>7.4. Приведення якісного та кількісного складу фондів публічних бібліотек у відповідність сучасним навчальним, професійним, інформаційним потребам користувачів;</p> <p>7.5. Проведення капітальних ремонтів установ культури, придбання обладнання та предметів довгострокового користування;</p> <p>7.6. Впровадження енергозберігаючих технологій шляхом застосування світлодіодних сценічних приладів LED;</p> <p>7.7. Забезпечення проведення інвентаризації та паспортизації об'єктів археологічної спадщини, виготовлення та встановлення охоронних дошок на пам'ятки, дослідження нових об'єктів археологічної спадщини (забезпечення шурфування);</p> <p>7.8. Облік, контроль за збереженням і використанням об'єктів культурної спадщини;</p> <p>7.9. Реалізація проєкту-переможця п'ятого етапу бюджету участі „Досуг під відкритим небом” на бульварі Шевченка”.</p>
8. Курорт та туризм	<p>8.1. Розробка та реалізація Плану заходів з підготовки міста до літньої оздоровчої кампанії та проведення курортного сезону;</p> <p>8.2. Організація безпечного відпочинку в закладах розміщення;</p> <p>8.3. Організація заходів з впровадження політики гостинності;</p> <p>8.4. Розвиток рекреаційно-курортної зони закладів оздоровлення та відпочинку;</p> <p>8.5. Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з суб'єктами, які надають послуги з тимчасового розміщення (проживання) щодо організації безпечного відпочинку в закладах розміщення та дотримання чинного законодавства в частині надання послуг;</p> <p>8.6. Проведення роз'яснювальної роботи з керівниками засобів розміщення щодо збереження й удосконалення рекреаційно-курортних зон закладів;</p> <p>8.7. Популяризація туристичного потенціалу міста на всеукраїнському та зарубіжному рівнях;</p> <p>8.8. Рекламно-інформаційна підтримка міста в інших містах України;</p> <p>8.9. Проведення прес-турів для журналістів та відеоблогерів;</p> <p>8.10. Ефективне використання рекламних можливостей та PR;</p> <p>8.11. Активізація участі бізнесу у розвитку міста.</p>
V. Природокористування та безпека життєдіяльності людини	

<p>1. Охорона навколишнього природного середовища, використання земельних ресурсів.</p>	<p>1.1. Будівництво контейнерних майданчиків для збору твердих побутових відходів; 1.2. Розробка проєкту реконструкції міського полігону ТПВ; 1.3. Проведення робіт з озеленення території громади; 1.4. Реконструкція каналізаційної насосної станції (КНС №8) та зовнішніх каналізаційних мереж по Мелітопольському шосе, 78; 1.5. Реконструкція напірного трубопроводу по Мелітопольському шосе від камери перемикання КНС №8 до камери перемикання в районі вул. Вроцлавська; 1.6. Будівництво напірного каналізаційного колектору від КНС №7; напірного колектора від КНС №4; 1.7. Реконструкція ділянок водоводу від насосної станції Луначарського комплексу до очисних споруд водопостачання; 1.8. Капітальний ремонт самопливного водоводу В-4 по пр.Азовський – вул.Консульська – вул. Центральна – до вул. Грецька; 1.9. Реконструкція водогону В2 „Прилив” м.Бердянськ, Запорізької області (1 черга від вул. Польська до вул. Будівельна); 1.10. Будівництво водоводу по вул. Ялтинська від Мелітопольського шосе до вул. О.Сухарева; 1.11. Раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення; 1.12. Виготовлення поліграфічної продукції щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища; 1.13. Запобігання знищенню чи пошкодженню об’єктів природно-заповідного фонду на території міста шляхом оновлення інформаційного блоку на межових знаках та аншлагах встановлених стендів на їх території</p>
<p>2. Техногенна, пожежна безпека та охорона праці</p>	<p>2.1. Реалізація державної політики у сфері цивільного захисту населення, забезпечення готовності органів управління цивільного захисту виконкому та підпорядкованих їм сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації; 2.2. Забезпечення гарантованого рівня безпеки особистості, суспільства та навколишнього середовища в межах показників прийнятного ризику; 2.3. Створення умов щодо захисту населення від надзвичайних ситуацій, у т. ч. військового характеру, шляхом запобігання зазначених ситуацій, ліквідації їх наслідків, надання допомоги постраждалим та</p>

	<p>максимально можливе зменшення ризику їх виникнення;</p> <p>2.4. Відновлення системи оповіщення, впровадження систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у разі їх виникнення на об'єктах державної власності, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави у галузях енергетики, центрального водопостачання, об'єктів підвищеної небезпеки;</p> <p>2.5. Розробка та реалізація заходів, спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникнення, забезпечення техногенної та пожежної безпеки;</p> <p>2.6. Забезпечення безпеки під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;</p> <p>2.7. Відшкодування збитків, заподіяних населенню і території внаслідок надзвичайних ситуацій;</p> <p>2.8. Уточнення планів реагування на надзвичайні ситуації, планів локалізації та ліквідації наслідків аварій керівниками підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності;</p> <p>2.9. Забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання в особливий період;</p> <p>2.10. Поновлення резервів матеріальних та фінансових ресурсів усіх рівнів у разі їх використання за призначенням;</p> <p>2.11. Організація та забезпечення життєдіяльності постраждалих від надзвичайних ситуацій, під час можливого ведення воєнних дій;</p> <p>2.12. Обладнання та облаштування засобами порятунку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах;</p> <p>2.13. Участь у заходах щодо зняття з обліку захисних споруд цивільного захисту, які повністю зруйновані, демонтовані, обліковані помилково або відсутні за фактом;</p> <p>2.14. Проведення заходів з охорони праці, а саме:</p> <p>2.14.1 Контроль за своєчасним проведенням інструктажів;</p> <p>2.14.2. Проведення профілактичних заходів з запобігання нещасних випадків;</p> <p>2.14.3. Організація та проведення температурного скринінгу;</p> <p>2.14.4. Надання консультацій з питань охорони праці.</p>
<p>VI.Розвиток міської об'єднаної територіальної громади</p>	
<p>1. Створення умов для розвитку громадянського</p>	<p>1.1. Надання консультативних, інформаційних, методичних та інших послуг громадянам щодо</p>

суспільства	<p>створення та діяльності інститутів громадянського суспільства;</p> <p>1.2. Організація та проведення навчання членів ініціативних груп, вуличних та комітетів мікрорайонів з питань створення, організації поточної діяльності органів самоорганізації населення;</p> <p>1.3. Розробка та затвердження міської цільової програми „Про забезпечення підтримки органів самоорганізації населення міста на 2021 рік”;</p> <p>1.4. Співпраця з інститутами громадянського суспільства, проведення спільних заходів, розробка спільних програм та проєктів.</p>
2. Забезпечення законності та захисту інтересів громадян	<p>2.1. Підвищення ефективності заходів щодо профілактики правопорушень;</p> <p>2.2. Запобігання корупційним правопорушенням, посилення протидії криміналізації економіки та злочинності;</p> <p>2.3. Реалізація міських та обласних програм, спрямованих на захист прав, свобод та інтересів громадян;</p> <p>2.4. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо поліпшення патріотичної свідомості населення, престижу Збройних сил України, Національної гвардії, Державної прикордонної служби України, волонтерського руху, меценатства та волонтерського руху.</p>
3. Ефективне управління громадою	<p>3.1. Виконання заходів Стратегії розвитку міста Бердянська на період до 2027 року та Плану заходів на 2018-2021 роки з реалізації Стратегії розвитку м.Бердянськ;</p> <p>3.2. Підведення підсумків та індикаторів оцінки ефективності виконання Плану заходів на 2018-2021 роки з реалізації Стратегії розвитку м.Бердянськ;</p> <p>3.3. Розробка Плану заходів на 2022-2025 роки з реалізації Стратегії розвитку м.Бердянськ на період до 2027 року;</p> <p>3.4. Забезпечення у діяльності виконавчого комітету системи управління якістю відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015; системної роботи з планування та аналізу досягнення визначених та задокументованих цілей у сфері якості виконавчих органів Бердянської міської ради; системної роботи з управління задокументованою інформацією та вдосконалення процесів надання послуг мешканцям громади;</p> <p>3.5. Забезпечення максимальної інформованості громадськості щодо діяльності міської ради та її виконавчих органів шляхом он-лайн трансляцій</p>

засідань сесій міської ради, виконавчого комітету, засідань постійних депутатських комісій тощо;

3.6. Поліпшення матеріально-технічної бази, оновлення інформаційно-комунікаційної інфраструктури, забезпечення оргтехнікою апарата міської ради, структурних підрозділів та самостійних підрозділів виконавчого комітету;

3.7. Вдосконалення структури офіційного сайту Бердянської міської ради, впровадження нового функціоналу інтерактивності, поліпшення навігації розділів;

3.8. Підготовка, публікація та аудит наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних data.gov.ua;

3.9. Адміністрування веб-порталу адміністративних послуг ЦНАПу у м.Бердянськ, збільшення кількості on-line послуг;

3.10. Технічна підтримка та адміністрування електронного сервісу (чат-боту) „Назар CityBot” у діяльність комунальних підприємств міста та контакт-центру виконкому, який надає швидкий та дуже зручний канал отримання своєчасної інформації стосовно поточних ремонтів та строків усунення аварій за адресою мешканців;

3.11. Впровадження системи електронного документообігу „Megapolis.DocNet”;

3.12. адміністрування Адресного реєстру м.Бердянськ;

3.13. Впровадження систем технічного захисту інформації, антивірусного захисту інформаційних ресурсів, захисту персональних даних; використання сервісів, що забезпечують ідентифікацію та аутентифікацію користувачів, розмежують доступ до ресурсів згідно з їх повноваженнями та інші системи;

3.14. Адміністрування системи відеоспостереження згідно з програмою „Безпечне місто Бердянськ на 2018-2021 роки”;

3.15. Запровадження нових та удосконалення існуючих інформаційно-технологічних сервісів в роботі Центру з надання адміністративних послуг;

3.16. Створення додаткових віддалених робочих місць у мікрорайонах (Ліски/АЗМОЛ) та/або створення територіальних підрозділів;

3.17. Організація надання комплексних адміністративних послуг, розширення переліку послуг реєстрації юридичних та фізичних осіб, у сфері реєстрації актів цивільного стану, з реєстрації транспортних засобів, отримання посвідчень водія

	<p>тощо;</p> <p>3.18. Організація роботи з впровадження безпосередньо у ЦНАП контакт-центру для надання кол-/он-лайн консультацій громадянам щодо порядку надання адміністративних послуг;</p> <p>3.19. Поточний ремонт (реконструкція) приміщення площею 278,7 м² по вул.Шмідта, вул. В.Хавкіна, 6/1 для розміщення Центру надання адміністративних послуг у м.Бердянськ;</p> <p>3.20. Забезпечення віддалених робочих місць комп'ютерною, офісною технікою, сейфами, зчитувачами паспортів;</p> <p>3.21. Розширення переліку адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП, у т.ч. послуг в он-лайн режимі;</p> <p>3.22. Підключення до порталу „Дія”, системи он-лайн моніторингу якості надання адміністративних послуг, який впроваджує Міністерство цифрової трансформації України;</p> <p>3.23. Реалізація проекту-переможця п'ятого етапу впровадження бюджету участі „Театр починається з вішалки, а Центр громадських ініціатив з...”.</p>
--	---

Програма визначає основну мету, пріоритетні цілі, основні завдання та заходи розвитку громади на короткостроковий період з урахуванням загальнодержавних реформ і є документом державного значення.

Зв'язок з іншими документами державного планування:

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695);

Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року та проекти регіонального розвитку, які визначені Планом заходів з її реалізації (рішення Запорізької обласної ради від 12.12.2019 №134);

Стратегія розвитку міста Бердянська на період до 2027 року (рішення сорок дев'ятої сесії Бердянської міської ради VII скликання від 30.08.2018 №64) та План заходів на 2018-2021 роки з реалізації Стратегії розвитку міста Бердянська на період до 2027 року (рішення сорок дев'ятої сесії Бердянської міської ради VII скликання від 30.08.2018 №65);

Державна програма стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 на 2020-2022 роки (постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 №534);

прогноз економічного і соціального розвитку України на 2021-2023 роки, схвалений постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2020 №671.

II. Характеристика поточного стану довкілля, у т.ч. здоров'я населення

Бердянська міська об'єднана територіальна громада відноситься до територій, де розташована незначна кількість підприємств промисловості, на якій здійснюють діяльність підприємства з виробництва продуктів нафтоперероблення, хімічної та

нафтохімічної промисловості, машинобудування, легкої, харчової промисловості тощо. Помірний рівень розвитку промисловості призводить до незначного техногенного навантаження на довкілля громади, що спричиняє незначне забруднення повітряного та водного басейнів, земельних ресурсів, не впливає негативно на здоров'я населення, флору та фауну.

11 січня 2005 року Верховною Радою України прийнято Закон України „Про оголошення природних територій міста Бердянська Запорізької області курортом державного значення”. Для цього Бердянськ має в своєму розпорядженні потенціал природних рекреаційних ресурсів, піщані пляжі Бердянської коси та мілке тепле Азовське море. Основними лікувальними факторами є грязі та ропа лиманів, таласотерапія. Тому важливим значенням для розвитку міста-курорту є поліпшення стану довкілля.

За даними Головного управління статистики у Запорізькій області витрати на охорону навколишнього природного середовища по м.Бердянськ у 2019 році склали 69481,4 тис. грн, що на 15489,3 тис. грн, або на 28,7% більше, ніж у 2018 році. У складі витрат 4474,2 тис. грн, або 6,4% займають капітальні інвестиції. Питома вага поточних витрат складає 93,6%, або 65007,2 тис. грн.

Таблиця №2

Витрати на охорону навколишнього природного середовища по м.Бердянськ

	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Усього витрати, тис. грн	48888,1	53992,1	69481,4
у т.ч. капітальні інвестиції	631,1	1074,3	4474,2
поточні витрати	48257,0	52917,8	65007,2

Атмосферне повітря

За даними Головного управління статистики у Запорізькій області викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря стаціонарними джерелами по м.Бердянськ у 2019 році склали 278,3 тонни, що на 99,2 тонни, або на 55,4% більше рівня 2018 року.

Таблиця №3

Динаміка викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по містах Запорізької області

	Обсяг викидів, тонн					
	2017 рік	% до 2016	2018 рік	% до 2017	2019 рік	% до 2018
м.Запоріжжя	69897,7	99,6	71318,2	102,0	69673,2	97,7
м.Бердянськ	218,8	101,3	179,1	81,8	278,3	155,4
м.Мелітополь	477,8	101,8	396,0	82,9	342,9	86,6
м.Токмак	69,6	84,7	67,0	96,3	55,8	83,3
м.Енергодар	105335,2	115,2	98167,6	93,2	98708,6	100,6

продовження таблиці №3

	у т.ч. діоксид азоту					
	2017 рік	% до 2016	2018 рік	% до 2017	2019 рік	% до 2018
м.Запоріжжя	5972,8	99,9	5972,8	100,0	5662,4	94,8
м.Бердянськ	51,4	90,8	46,5	90,6	44,6	95,7
м.Мелітополь	106,8	92,4	75,6	70,8	55,9	74,0
м.Токмак	17,2	90,2	17,7	103,3	13,2	74,5
м.Енергодар	25497,7	125,1	26219,5	102,8	22116,1	84,3

Основну частину викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення у 2019 році склав діоксид вуглецю (44449,571 тонн). У структурі викидів значну частину склали неметанові леткі органічні сполуки (105,359 тонн, або 37,9% від загального обсягу викидів), речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) – 73,973 тонни, або 26,6%, діоксид азоту – 44,558 тонн, або 16,0% та інші (таблиця №4).

Таблиця №4

Обсяги викидів забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за видами речовин по м.Бердянськ у 2019 році

	Обсяг викидів, т
Усього	278,275
Метали та їх сполуки	1,224
залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо)	1,154
кадмій та його сполуки (у перерахунку на кадмій)	0,001
свинець та його сполуки (у перерахунку на свинець)	0,003
алюмінію оксид	0,001
манган та його сполуки (у перерахунку на діоксид мангану)	0,065
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна)	73,973
у тому числі	
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок більше 2,5 мкм та менше 10мкм	9,015
речовини у вигляді суспендованих твердих частинок менше 2,5мкм	10,745
сажа	24,321
Сполуки азоту	45,734
оксид азоту (у перерахунку на діоксид азоту)[NO+NO ₂]	44,558
азоту (1) оксид [N ₂ O]	0,433
аміак	0,741
азотна кислота	0,002
Діоксид та інші сполуки сірки	6,436

сірки діоксид	6,103
сірководень (H ₂ S)	0,326
сульфатна кислота (H ₂ SO ₄) [сірчана кислота]	0,007
Оксид вуглецю	34,130
Озон	1,352
Органічні аміни	0,163
Неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) ¹	105,359
у тому числі	
акролеїн	0,010
ацетальдегід	0,243
ацетон	0,100
кислота оцтова	1,895
ксилол	24,693
фенол	0,086
Метан	9,445
Стійкі органічні забруднювачі (СО ₃) ₂	0,001
Хлор та сполуки хлору (у перерахунку на хлор)	0,455
у тому числі	
вініл хлористий	0,017
водню хлорид (соляна кислота по молекулі на HCL)	0,285
Фтор та його сполуки (у перерахунку на фтор)	0,003
фтористий водень	0,003
Крім того, вуглецю діоксид	44449,571

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря є підприємства, організації та установи, автотранспортні засоби та виробнича техніка. Також, у результаті роботи котелень та технологічних процесів, пов'язаних із спаленням палива, у атмосферне повітря викидаються парникові гази та забруднюючі речовини.

Таблиця №5

**Обсяги викидів забруднюючих речовин (без діоксиду вуглецю)
в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в розрахунку
на 1 км² площі території та на одну особу по м. Бердянськ**

Рік	Щільність викидів на 1 км ² , кг	Обсяги викидів на 1 особу, кг
2017	2636,627	1,894
2018	2157,964	1,569
2019	3352,711	2,465

У 2019 році збільшились обсяги викидів забруднюючих речовин (без діоксиду вуглецю) в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в розрахунку на 1 особу і склали 2,465 кг, тоді як у 2018 році – 1,569 кг (збільшення на 0,896 кг). Також зросла щільність викидів зазначених речовин на 1 км² площі території та складала 3352,711 кг (збільшення на 1194,747 кг).

Водні ресурси

Підземні води

Основні джерела водопостачання питної води в місто – це магістральний водовід з річки Дніпро та Луначарський водозабір. Додатковим джерелом водопостачання є водосховище на річці Берда. Луначарський водозабір знаходиться на Луначарському родовищі підземних вод. На водозаборі працюють 22 свердловини, що подають питну воду до міста. Основний водоносний горизонт – Куяльницький. Глибина залягання водоносного горизонту змінюється від 28 до 70 м, збільшуючись з півночі на південь. По хімічному складу води напірного водоносного горизонту є сульфатно-хлоридними або сульфатно-гідрокарбонатними натрієво-кальцієвими. На Луначарському водозаборі існує охоронна зона свердловин. Забруднення підземних вод у місті не виявлено.

Артезіанські свердловини відповідно до Водного кодексу України та інших нормативних документів мають зони санітарної охорони.

Технологічною схемою очищення води передбачається подача води на мікрофільтри, змішувачі та відстійники. Після очищення вода по трубопроводах потрапляє до споживачів.

Для забезпечення міста дніпровською водою з Каховського водосховища прокладено водовод діаметром 1000 мм довжиною 175 км. Дніпровська вода подається на існуючу станцію очищення води і далі по мережі - споживачам. З переводом водоспоживання міста на дніпровську воду вирішено одну з актуальних проблем по приведенню якості питної води у відповідність до державних стандартів.

У системі водопостачання існує ряд проблем, пов'язаних з незадовільним станом водопровідних комунікацій, обладнання насосних станцій, водопровідної арматури. Загальна довжина магістральних водоводів та розподільчої мережі м.Бердянськ складає 391,1 км, з яких 50% - трубопроводи терміном експлуатації понад 50 років, 30% знаходяться у аварійному стані.

Поверхневі води

Східна та південно-східна частина території міста омивається водами Азовського моря, західна частина Бердянської коси і прибережна територія - водами Бердянської затоки Азовського моря.

Важливе місце в гідрологічній особливості міста займають водойми, здебільшого із солоною водою. У таких великих озерах як Червоне, Середнє, Довге в літній період за рахунок випару води її солоність значно зростає з переходом в ропу, яку використовують для лікувальних цілей. У цих озерах утворились лікувальні мулові грязі, які використовуються місцевими санаторіями. Озера рясно заростають мікрофітами і приваблюють водоплавних птахів.

Азовське море – континентальне водоймище. Його найбільша довжина – 343 км, ширина – 231 км, довжина берегової лінії - 1472 км, площа поверхні – 37605 км² (без врахування площі островів та коси). Морські береги плоскі, піщані.

Основні джерела забруднення Азовського моря в межах міста – міська зливово каналізація довжиною 28 км (збудована для відводу зливових вод до моря з метою попередження підтоплення територій міста) та скид неочищених стічних вод з очисних споруд міської каналізації.

Таблиця №6

Обсяги забору, використання та скидання зворотних вод
КП „Бердянськводоканал”БМР

Показники	Одиниця виміру	2018 рік	2019 рік
Забрано води з природних джерел, усього	тис. м3	8104,717	8260,96
у т.ч.: -поверхневої	тис. м3	201,917	282,64
- підземної	тис. м3	940,901	1059,612
- покупна	тис. м3	6961,899	6918,708
Забрано води з природних джерел на 1 особу	м3	75,198	76,733
Використано свіжої води, всього:	тис. м3	4826,502	4910,593
у т.ч. на потреби:			
- господарсько-питні	тис. м3	3320,708	3433,438
- виробничі	тис. м3	1505,794	1477,155
- сільськогосподарські	тис. м3	-	-
- зрошення	тис. м3	-	-
- рибогосподарські	тис. м3	-	-
Використано свіжої води у розрахунку на 1 особу	м3	44,782	46,613
Втрачено води при транспортуванні	% до забраної води	40,45	40,56
Скинуто зворотних вод, усього:	тис. м3	5352,038	4815,836
у т.ч. – у підземні горизонти	тис. м3	-	-
- у накопичувачі	тис. м3	-	-
- на поля фільтрації	тис. м3	-	-
- у поверхневій водній об'єкти	тис. м3	5352,038	4815,836
- не віднесених до водних об'єктів	тис. м3	-	-
Скинуто зворотних вод у поверхневій водній об'єкти, усього:	тис. м3	5352,038	4815,836
з них: - недостатньо очищених	тис. м3	5350,427	4813,873
- забруднених	тис. м3	1,611	1,963
Скинуто зворотних вод у поверхневій	м3		

водні об'єкти у розрахунку на 1 особу		70,052	63,692
---------------------------------------	--	--------	--------

Таблиця №7

Водопостачання та водовідведення по населенню, тис. м³

Категорії споживачів	2018 рік	2019 рік
Водопостачання:	3313,330	3421,875
у т.ч. - приватний сектор	1339,729	1415,841
- багатоквартирні будинки	1973,601	2006,034
Водовідведення:	2231,251	2269,497
у т.ч. - приватний сектор	263,954	270,257
- багатоквартирні будинки	1967,297	1999,24

У 2019 році із природних водних об'єктів громади забрано 8260,96 тис. м³ води (з поверхневих джерел – 282,64 тис. м³, з підземних джерел – 1059,612 тис. м³, покупна вода – 6918,708 тис. м³) та використано 4910,593 тис. м³ води. У порівнянні з 2018 роком спостерігалось збільшення обсягів забору води на 156,243 тис. м³, або на 1,9% та обсягів використання води на 84,091 тис. м³, або на 1,7%. Спостерігалось несуттєве збільшення обсягів використання води на господарсько-питні потреби: у 2019 році забрано 3433,438 тис. м³, що на 112,73 тис. м³, або на 3,4% більше, ніж у 2018 році. На виробничі витрати використано 1477,155 тис. м³, що на 28,639 тис. м³, або на 1,9% менше, ніж у 2018 році.

У 2019 році з підземних джерел забрано 1059,612 тис. м³ води, що на 118,711 тис. м³, або на 12,6% більше, ніж у 2018 році.

Обсяг скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у 2019 році склав 4815,836 тис. м³, що на 536,202 тис. м³, або на 10,0% менше, ніж у 2018 році, з них 4813,873 тис. м³ - недостатньо очищених, 1,963 тис. м³ - забруднених.

Питома вага використання води по категоріях споживачів за 2019 рік наступна: населення – 70%, підприємства та інші споживачі – 22%, власні потреби КП „Бердянськводоканал” БМР – 8%.

Послугами водопостачання у 2019 році користувались 107,658 тис. осіб, що на 120 осіб менше у порівнянні з 2018 роком. Послуги водовідведення отримували 75,611 тис. осіб, що на 790 осіб менше, ніж у 2018 році.

У цілому, більшість водокористувачів раціонально використовують водні ресурси. Це обумовлено різними обставинами, у т.ч. високою вартістю води як товару.

Земельні ресурси та ґрунти

Бердянська міська об'єднана територіальна громада розташована в південно-східній частині Запорізької області.

Територію міста можна оцінити як природно збагачену окремими хімічними елементами, незначно забруднену в цілому та з ареалами слабого забруднення по валу.

Грунти міста представлені різними складами. В нижній частині міста ґрунти переважно піщані з високою ступінню фільтрації, у верхній частині – щільні (суглинкові та глиністі) з низькою ступінню фільтрації. Бердянська коса представлена слабо солонцюватим ґрунтом.

Основні агровиробничі групи ґрунтів, які сформувались на територіях сільськогосподарського призначення, наведені у таблиці №8.

Таблиця №8

№ п/п	Групи ґрунтів
м.Бердянськ	
1	Чорноземи звичайні середньо- і малогумусні, у т.ч. слабосолонцюваті, легкоглиністі
2	Чорноземи звичайні середньо- і малогумусні, у т.ч. слабосолонцюваті, легкоглиністі слабо змиті
3	Чорноземи звичайні середньо- і малогумусні, у т.ч. слабосолонцюваті, легкоглиністі середньо змиті
4	Чорноземи звичайні середньо- і малогумусні, у т.ч. слабосолонцюваті, легкоглиністі сильно змиті
5	Чорноземи південні, у т.ч. слабосолонцюваті, важкосуглинкові
6	Чорноземи південні, у т.ч. слабосолонцюваті, важкосуглинкові слабо змиті
7	Чорноземи південні, у т.ч. слабосолонцюваті, важкосуглинкові середньо змиті
8	Чорноземи південні, у т.ч. слабосолонцюваті, важкосуглинкові сильно змиті
9	Чорноземи слабосолонцюваті на щільних глинах легкоглиністі середньо змиті
10	Чорноземи слабосолонцюваті на щільних глинах легкоглиністі сильно змиті
11	Солончаки та їх комплекси з сильно засоленими ґрунтами глинисто-піщані
12	Дернові неглибокі глеюваті супіщані
13	Дернові глейові карбонатні супіщані
с.Нововасилівка	
1	Чорноземи південні слабо-змитодефльовані на лесах
2	Чорноземи південні середньозмиті та середньо-змитодефльовані легкоглиністі на лесах
3	Чорноземи південні сильнозмиті легкоглиністі на лесах
4	Чорноземи південні середньодефльовані легкоглиністі на лесах
5	Чорноземи сильнозмиті середньо глиністі на щільних глинах
6	Лугово-черноземні залишковосолонцюваті легкоглиністі ґрунти на алювіально-делювіальних відкладах
7	Лугово-черноземні залишковосолонцюваті солончакуваті легкоглиністі ґрунти на алювіально-делювіальних відкладах
8	Лучні залишково солонцюваті засолені легкоглиністі ґрунти на алювіально-делювіальних відкладах
9	Чорноземні слабосолонцюваті і засолені ґрунти в комплексі з солонцями
10	Чорноземи намиті легко глиністі на делювіальних відкладах

с.Роза	
1	Чорноземи південні середньозмиті та середньо-змитодефльовані легкоглинисті на лесах
2	Чорноземи середньозмиті середньоглинисті легкоглинисті ґрунти на щільних глинах
3	Лугово-чорноземні залишковосолонцюваті солончакуваті легкоглинисті ґрунти на алювіально-делювіальних відкладах
4	Лучні залишково солонцюваті засолені легкоглинисті ґрунти на алювіально-делювіальних відкладах
5	Чорноземнолучні слабосолонцюваті і засолені ґрунти в комплексі з солонцями
с.Шовкове	
1	Чорноземи південні середньозмиті та середньо-змитодефльовані легкоглинисті на лесах
с.Азовське	
1	Чорноземи південні та їх слабо- і залишково-солонцюваті відміни, важкосуглинкові
2	Чорноземи південні слабозмиті, важкосуглинкові
3	Чорноземи південні слабозмиті, легкоглинисті
4	Чорноземи південні середньозмиті, легкоглинисті
5	Чорноземи південні сильнозмиті, важкосуглинкові
6	Чорноземи південні середньо-і сильнодефльовані, важкосуглинкові
7	Чорноземи південні середньо-і сильнодефльовані, легкоглинисті
8	Лучно-чорноземні слабосолонцюваті солончакуваті ґрунти, легкоглинисті
9	Лучно-чорноземні слабосолонцюваті солончакуваті ґрунти, важкосуглинкові
10	Лучні, чорноземно-лучні та каштаново-лучні ґрунти та їх слабосолонцюваті і слабо осолоділі відміни, легкоглинисті

За даними міськрайонного управління у Бердянському районі та м.Бердянську Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області в межах міста налічується 2627,5424 га сільськогосподарських угідь, у т.ч.: ріллі – 1845,6958 га, багаторічні насадження – 631,2797 га, пасовища – 150,5669 га.

Біорізноманіття

Біологічне різноманіття є національним багатством України, яке забезпечує екосистемні та біосферні рівні живих організмів, їх угруповань, формує середовище життєдіяльності людини. Збереження біорізноманіття на видовому рівні означає збереження окремих видів у природних умовах їх існування.

На Бердянській косі виростають більше 300 видів вищих рослин. Деякі їх види, наприклад, синеголовник приморський, осока колхидська, знаходяться під загрозою зникнення і занесені в Червону Книгу. Рослинність Бердянської коси представлена рослинами з потужною кореневою системою і представниками степів. Не дивлячись на те, що Бердянська коса досить багатолюдна територія, її тваринний світ відрізняється великою різноманітністю: савці, птахи, комахи, плазуни. На Бердянській косі мешкають зайці, лисиці, їжаки, куниці, степові коти і ласки. Постійним місцем проживання визначили Бердянську косу безліч видів птахів:

кулики, чаплі, лебеді, качки, чайки, баклани, сороки і очеретянки. Тут знаходять притулок і перелітні птахи.

В Азовському морі мешкає багато різних видів риби (у т. ч. промислових): камбала, хамса, тюлька, тарань, пеленгас та інші. Азовське море багате і молюсками. Інколи в прибрежних водах Азовського моря можна побачити дельфінів.

В даних умовах невідкладним є відновлення екологічного балансу територіальної громади та забезпечення оптимального рівня життєдіяльності її населення.

Змінити ситуацію на краще можливо шляхом збереження цінних і типових для території компонентів ландшафтного та біологічного різноманіття, земель з малозміненими природними ландшафтами, головним чином, природних для регіону степових екосистем, забезпеченням необхідних умов для відновлення їх ключових компонентів, достатнім простором природних середовищ та взаємодії між природними екосистемами. Збереження місць оселення та зростання цінних видів тваринного і рослинного світу, генетичного фонду, шляхів міграції тварин і рослин має забезпечити поєднання територій та об'єктів природно-заповідного фонду у єдину територіальну схему – регіональну екологічну мережу (фрагмент національної екологічної мережі), яка інтегруватиметься в загальнодержавну та всеєвропейську.

На території міста знаходяться 9 об'єктів природно-заповідного фонду, у т.ч. один загальнодержавного значення – Приазовський національний природний парк (площею 78126,92 га) та 8 об'єктів місцевого значення, а саме: ландшафтний заказник „Заплава річки Берда” (1416,9 га); ландшафтний заказник „Оголовок Бердянської коси” (221 га); ботанічні пам'ятки природи „Вікове дерево горіху грецького” (0,005 га), „Ближні Макорти” (5,0 га), „Дальні Макорти” (5,0 га); комплексні пам'ятки природи „Острів Великий Дзедзик” (15 га), „Острів Малий Дзедзик та архіпелаг Астапіха” (36 га), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва „Парк ім. Шмідта” (3 га).

Відходи

У місті функціонує сміттєзвалище (міський полігон твердих побутових відходів) загальною площею 16,47 га, проектною місткістю 900 тис. м³ відходів. В основі полігону знаходиться природний протифільтраційний екран для ліквідації загрози проникнення і забруднення підземних водоносних горизонтів. Полігон не обладнано системою відводу газів і фільтрату, які утворюються в товщі сміття, не розроблено механізм сортування відходів. Відстань від полігону до найближчої житлової забудови складає 500 м, що відповідає Державним санітарним правилам планування та забудови населених пунктів.

На сьогодні є проблема поводження з твердими побутовими відходами, виникнення та ліквідація несанкціонованих звалищ відходів. Роботу з підтримання санітарного стану території, організації збору побутових відходів, виявлення та ліквідацію стихійних звалищ проводить КП „Бердянськекотранс” БМР. Виконавцями послуг з вивезення побутових відходів, окрім зазначеного підприємства, рішеннями сесій міської ради визначено наступні підприємства: ТОВ „Керуюча компанія „КомЕнерго-Бердянськ”, КП БМР „Житлосервіс-2а”, ТОВ „ТРАНСЮГСЕРВІС”, ПП „Приватне багатогалузеве виробничо-комерційне мале підприємство „ЗЕВС”, КП „Компос” БМР.

На території громади зосереджена незначна кількість підприємств з виробництва та розподілення електроенергії, газу, тепла, води.

Виробнича діяльність підприємств пов'язана з утворенням відходів I–IV класів небезпеки. За даними Головного управління статистики у Запорізькій області, протягом 2019 року у місті утворено 34052,5 тонн відходів, що на 13,5% більше, ніж у 2018 році, у т. ч. утворення відходів I-III класів небезпеки – 68,7 тонн (на 48,7% більше).

Таблиця № 9

Утворення відходів I - IV класів небезпеки, тонн

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Утворено відходів I – IV класів небезпеки	28759,8	29989,4	34052,5
у т. ч.: відходи I-III класу небезпеки	22,2	46,2	68,7

Протягом 2019 року утилізовано 2869,7 тонн відходів, що на 19,5% більше, ніж у 2018 році, спалено відходів 224,5 тонн (на 11,4% більше), видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти 63626,2 тонн відходів (на 18,6% більше).

Таблиця №10

Поводження з відходами I - IV класів небезпеки у 2019 році, тонн

Утилізовано		Спалено		Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	
Відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	Відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	Відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки
2869,7	1831,5	224,5	-	63626,2	-

Таблиця №11

Утворення відходів I–IV класів небезпеки за категоріями матеріалів по м. Бердянськ у 2019 році

	Утворено, т
Усього	34052,5
Відходи кислот, лугів чи солей	5,8
Відпрацьовані оливи	48,8
Хімічні відходи	17,3
Осад промислових стоків	0,5
Відходи від медичної допомоги та біологічні	11,8
Відходи чорних металів	869,3
Відходи кольорових металів	6,6
Скляні відходи	10,2
Паперові та картонні відходи	101,5
Гумові відходи	11,4
Пластикові відходи	187,3
Деревні відходи	70,0
Текстильні відходи	4,0
Непридатне обладнання	1,2

Відходи акумуляторів та батарей	7,9
Відходи тваринного походження та змішані харчові відходи	1,0
Відходи рослинного походження	1471,3
Побутові та подібні відходи	26635,5
Змішані та недиференційовані матеріали	6,6
Залишки сортування	6,8
Звичайний осад	3805,4
Мінеральні відходи будівництва та знесення об'єктів, у т.ч. змішані будівельні відходи	28,3
Інші мінеральні відходи	720,4
Ґрунтові відходи	23,6

За категоріями матеріалів основну частину в структурі утворених відходів I-IV класів небезпеки у 2019 році склали побутові та подібні відходи (26635,5 тонн, або 78,2% у загальному обсязі), звичайний осад (3805,4 тонн, або 11,2%), відходи рослинного походження (1471,3 тонни, або 4,3%), відходи чорних металів (869,3 тонни, або 2,6%) та ін.

Демографічна ситуація та стан здоров'я населення

Демографічна ситуація територіальної громади протягом останніх років характеризується тенденцією до поступового скорочення чисельності населення. Так, чисельність наявного населення за 2019 рік зменшилася на 1276 осіб та станом на 01.01.2020 склала 112236 осіб, що пояснюється природним скороченням населення на 1256 осіб (народилося 725 осіб, померла 1981 особа).

Спостерігається і незначне демографічне старіння населення:

Таблиця №12

Розподіл чисельності постійного населення Бердянської міської ради за віком, осіб

Вік	на 01.01.2017	на 01.01.2018	на 01.01.2019	на 01.01.2020
0-17 років	17639	17711	17744	17601
18-59 років	66819	65287	63895	62543
60+ років	31958	32001	32085	32304

Здоров'я має важливе значення у житті кожної людини, становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя. Збільшення випадків деяких хвороб можна пов'язати з забрудненням навколишнього природного середовища, тому що несприятливі екологічні умови проживання населення послаблюють імунну систему, зменшують опір організму хронічним хворобам.

Рівень смертності населення у 2019 році склав 17,7 особи на 1000 мешканців (проти 17,4 осіб у 2018 році), що у 2,7 рази перевищує показник народжуваності – 6,5 осіб на 1000 мешканців.

У 2019 році основна частка смертей припадала на захворювання системи кровообігу – 69,5% від загальної кількості (у т. ч. цереброваскулярні хвороби – 8,8%), злоякісні новоутворення – 16,7%, зовнішні причини – 4,1%, хвороби органів травлення – 3,4%, хвороби органів дихання – 1,6% та ін.

III. Основні екологічні проблеми

В даний час основний вектор економічного розвитку Бердянська - туристичний, курортний і санаторно-оздоровчі заклади. У місті розвинута мережа санаторно-курортних та оздоровчих закладів, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (6 санаторіїв, 73 оздоровчих закладів, 9 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку). За останні роки більшість великих промислових підприємств або припинили своє існування, або були реорганізовані у дрібні приватні фірми. Ці зміни позитивно вплинули на стан довкілля в місті, на здоров'я населення. Сьогодні у місті працюють 30 підприємств з виробництва та реалізації промислової продукції. Основними галузями є виробництво продуктів нафтоперероблення, машинобудування, хімічна та нафтохімічна, харчова та легка, виробництво неметалевих виробів.

Разом з тим, для міста характерні деякі екологічні проблеми, розв'язання яких ускладнено непростими фінансово-економічними, політичними й соціальними умовами, що склалися в Україні в останні роки.

Відсутність комплексного підходу до збирання, транспортування та переробки твердих побутових відходів.

У 2019 році в місті утворилося 34052,5 тонн відходів I-IV класів небезпеки, у т. ч. 68,7 тонн I-III класів небезпеки. Збиранням ресурсоцінних відходів у місті займається в основному Бердянський відділ ПрАТ „Запоріжжявторресурси”. Працюють пересувні та стаціонарні пункти прийому вторинної сировини.

У місті функціонує полігон ТПВ, на який вивозяться як тверді побутові відходи, так і відходи виробництва від підприємств і організацій міста. Вивіз (переміщення) відходів від місця накопичення на міський полігон ТПВ здійснюється як підприємствами і організаціями, на яких утворюються відходи, так і перевізниками. Збиранням і вивезенням твердих побутових відходів у місті займаються житлосервіс та КП „Бердянськекотранс”.

У сфері поводження з відходами проблемними є: відсутність системи роздільного збирання ТПВ; відсутність механізму вивезення крупногабаритних побутових відходів, будівельного сміття, гілок, трави, відходів від домашніх тварин; слабка матеріально-технічна база перевізників ТПВ. Наявні ресурси, форми та методи роботи, які є в місті, не можуть зменшити соціальну напругу, пов'язану із забрудненням відходами акваторії Азовського моря та значних площ земель сільськогосподарського призначення. В цілому, це не сприяє забезпеченню належних санітарних умов в курортному місті.

Екологічні проблеми рекреаційної галузі

Бердянськ, маючи в своїй інфраструктурі потужний діючий порт, постійно піддає Бердянську затоку впливу нафтопродуктів, які потрапляють у водойму в результаті роботи морського транспорту, підйомних кранів тощо. Через слабкі течії все більше накопичуються донні відкладення, дно затоки стає все більш мулистим, на відміну від чистого піщаного дна у відкритому морі зі східного боку Бердянської коси.

У найбільш жаркий літній період (наприкінці липня) Бердянськ стикається з проблемою забору риби - масовою загибеллю риби від задухи внаслідок кисневого голодування, викликаного нестачею або повною відсутністю розчиненого у воді кисню. Причиною цього явища є дуже спекотна й безвітряна погода, а відсутність хвиль та дощів не дає воді насичуватися киснем з повітря.

Ще однією важливою екологічною проблемою для Бердянська є проблема природного характеру – розмиття коси хвилями, викликаними сильними східними вітрами. Знаючи про проблему, підприємці почали укріплювати береги, що належить лише до їхньої території. Таке нерівномірне зміцнення Бердянської коси призвело до зовсім неконтрольованого процесу розмиття і стало ще згубнішим для її збереження.

Згідно із чинним законодавством України, з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення, засмічення та збереження їх водності уздовж морів, навколо морських заток і лиманів відокремлюється прибережна захисна смуга шириною понад 2 км від лінії води. Ця смуга належить до зони санітарної охорони моря і може використовуватися лише для будівництва санаторіїв та інших лікувально-оздоровчих закладів з обов'язковим централізованим водопостачанням і каналізацією.

Відсутність очисних споруд зливової каналізації

Основними джерелами забруднення Азовського моря в межах міста є міська злилова каналізація та скид недостатньо очищених стічних вод з очисних споруд міської каналізації. Надходження неочищених зливових, талих і дренажних вод із забудованої території міста через шість випусків зливової каналізації в акваторію Бердянської затоки шкідливо впливає на стан Азовського моря.

Міська злилова каналізація збудована для відводу зливових вод міста до Азовського моря для попередження підтоплення територій міста. Для повного відводу зливових вод з території міста цього недостатньо. Необхідно додаткове будівництво зливових каналів і лотків, будівництво очисних споруд для очищення зливових вод з метою недопущення забруднення Азовського моря. Вирішення цієї проблеми потребує залучення додаткових коштів. Потрібна реконструкція очисних споруд каналізації Бердянська, будівництво напірних каналізаційних колекторів від КНС, капітальний ремонт напірного трубопроводу та реконструкція водоводу.

Розмив та руйнування смуги на території міста

Руйнування берегів різного ступеню інтенсивності спостерігається на всій відстані морської берегової смуги курорту Бердянськ: від пляжу „Верхова” на півночі до озера Красне на півдні, в межах 1 поясу зони санітарної охорони (4,8 км) та майже всього східного берега Бердянської коси (14,5 км).

Проблемою, що може вплинути на цілісність Бердянської коси, є інтенсивна забудова її узбережжя. Спорудження багатопверхових будівель із застосуванням монолітних фундаментів замість свайних конструкцій суттєво впливає на гідрогеологічну структуру коси, основу якої складають рухливі породи (пісок і черепашки). У результаті блокується сформований роками напрямок руху водної маси через тіло коси між східною та західною частинами, у зв'язку з чим збільшується тиск східної течії на узбережжя коси, що підсилює ерозійні процеси.

Спостерігається інтенсивний розмив берегової смуги між Азовським морем і озерами Великим та Красним, які є родовищами лікувальної мулової грязі, тобто мінерально-сировинною основою грязелікування на курорті.

Підтоплення територій міста

Підтопленню підлягає в основному нижня частина міста. На розвиток підтоплення на території міста суттєвий вплив має плоский рельєф місцевості й незначне перевищення відміток землі над рівнем моря. В умовах плоского рельєфу й низької фільтраційної спроможності ґрунтів, більша частина вологи, що випадає, не встигає випаровуватися або просуватися у більш глибокі шари ґрунту, а накопичується в його верхніх шарах, викликаючи підвищення першого від поверхні водоносного горизонту.

Згінно-нагінні явища Азовського моря заважають поверхневому водовідводу та створюють підпір на випусках дощової каналізації. Амплітуда згінно-нагінних коливань в районі міста становить 2 м. Для хвиль також має суттєвий вплив на гірло водотоків, що приводить до їх затоплення. Хвилі створюють вали з морського піску, які заважають витоку води з каналів. Орієнтовна площа підтоплених територій складає 2390 га. В зоні підтоплення знаходиться близько 4 тис. будівель міста.

IV. Зобов'язання у сфері охорони довкілля

У ст.15 Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища” (№1264-ХІІ від 26.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції міських рад у галузі охорони навколишнього природного середовища належить:

- а) забезпечення реалізації екологічної політики України, екологічних прав громадян;
- б) надання згоди на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом;
- в) затвердження з урахуванням екологічних вимог проектів планів будівництва населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів;
- г) видача (переоформлення, видача дублікатів, анулювання) дозволів на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом;
- д) затвердження місцевих екологічних програм;
- е) організація вивчення навколишнього природного середовища;
- є) створення та визначення статусу резервних, у тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- з) забезпечення інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем;
- и) організація роботи по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучення до цих робіт підприємств, установ та організацій, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян;
- і) прийняття рішень про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні;
- ї) здійснення контролю за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Місцеві ради можуть здійснювати й інші повноваження відповідно до цього та інших законів України.

Засади екологічної політики України визначені Законом України „Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” (№2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під

час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України „Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року” (№722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України „Про стратегічну екологічну оцінку” (№2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№214/95-ВР від 06.06.95) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набрав чинності Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування” №1830-VIII від 07.02.2017, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування” (№321 від 13.03.2002, зі змінами);

постанова Кабінету Міністрів України „Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується” (№1100 від 11.09.1996, зі змінами);

Державні санітарні норми та правила „Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною”;

наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України „Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами” (№116 від 15.12.1994);

постанова Кабінету Міністрів України „Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів” (№2024 від 18.12.1998, зі змінами).

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у галузі охорони атмосферного повітря регулюються Законом України „Про охорону атмосферного повітря” (№2708-XII від 16.10.92), Законом України Закону України „Про охорону навколишнього природного середовища” та іншими нормативно-

правовими актами. Норми у галузі захисту атмосферного повітря визначено постановою Кабінету Міністрів України „Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря” (№300 від 13.03.2002, зі змінами).

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України „Про відходи” (№187/98-ВР від 05.03.1998) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 20 Закону України „Про відходи”.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України „Про інвестиційну діяльність” (№1560-ХІІ від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст.4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст.21). Крім цього, в ст.8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України „Про оцінку впливу на довкілля” (№2059-VIII від 23.05.2017).

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Закон України „Про стратегічну екологічну оцінку” (ухвалено Верховною Радою України 20.03.2018 року). У ньому СЕО визначається у процедурному аспекті: СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Засади екологічної політики України визначені Законом України „Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року” (ухвалено Верховною Радою України 28.01.2019 року). У цьому законі СЕО виступає одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам

законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації). Відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог „Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище”.

В. Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік визначалися відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці №13.

Таблиця №13

Чи може реалізація Програми причинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		*		+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		*		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря		*		+
4. Появу джерел неприємних запахів?			*	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			*	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?		*		+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			*	
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			*	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			*	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?		*		+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з			*	

водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?				
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			*	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок території?			*	
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			*	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			*	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			*	
Відходи				
17. Збільшення кількості утворених твердих побутових відходів?		*		+
18. Збільшення кількості утворених чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?		*		+
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			*	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			*	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			*	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			*	
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			*	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			*	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			*	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			*	
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями			*	

місцевих громад?				
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			*	
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, чисельності або територіальному представництві?			*	
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			*	
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			*	
32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		*		+
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			*	
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появі естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			*	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			*	
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			*	
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		*		+
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			*	
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			*	
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			*	
Екологічне управління та моніторинг				

41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			*	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			*	
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			*	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			*	
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			*	
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			*	
47. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			*	
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			*	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			*	
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			*	

На основі оцінок, представлених у таблиці №13, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

Атмосферне повітря. Однією з основних екологічних проблем є забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від підприємств, установ, організацій та автотранспорту. Розділ Програми „Промисловість” не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів, водночас, існуючими підприємствами територіальної громади плануються заходи, спрямовані на проведення модернізації виробництва технологічного оновлення виробництва, впровадження ресурсозберігаючих технологій. Реалізація заходів розділу „Курорт та туризм” може частково призвести до збільшення забруднюючих речовин через використання транспортних засобів під час прибуття відпочиваючих. Протягом курортного сезону через збільшення кількості транспортних засобів на автошляхах міста швидкість їх руху є невеликою, з частими зупинками, що значно підвищує обсяги викидів. Зменшенню викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел

може сприяти поліпшення стану дорожньо-транспортної інфраструктури, що передбачено у розділі Програми „Житлово-комунальне господарство”.

Водні ресурси. Програма не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Але, за умови роботи Бердянського морського торговельного порту, підприємств, установ та організацій ймовірно може призвести до збільшення скидів у поверхневі води та до збільшення навантаження каналізаційної системи, погіршення якості очистки стічних вод. Розділами Програми „Житлово-комунальне господарство”, „Охорона навколишнього природного середовища, використання земельних ресурсів” та „Міський громадський транспорт та морська логістика” передбачається реалізація заходів, спрямованих на зменшення обсягів скидів у поверхневі води; зменшення навантаження на каналізаційні системи та покращення якості очисних споруд; придбання приладів для здійснення контролю за якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси; забезпечення безперебійного водопостачання та водовідведення стоків центральної частини міста; зменшення забруднення території; забезпечення безперебійного відведення стічних вод до очисних споруд; попередження надходження неочищених стічних вод до акваторії Азовського моря, а саме: будівництво водопроводу та напірного каналізаційного колектору, реконструкція каналізаційної насосної станції та напірного трубопроводу по Мелітопольському шосе, проведення капітального ремонту самопливного водогону, придбання основних засобів, їх модернізація, модифікація (добудова, дообладнання, реконструкція) та продовження перевалки вітроенергетичного обладнання для вітроенергетичних станцій у режимі імпорту по Бердянському морському торговельному порту. Проведення робіт не матиме негативний вплив на об’єкти природно-заповідного фонду, екомережі та об’єкти культурної спадщини та інше.

Відходи. Кількість утворених відходів, перероблених та накопичених протягом експлуатації у 2019 році збільшилась у порівнянні з 2018 роком. Тому, виникає ймовірність зростання кількості відходів й надалі, особливо за рахунок розвитку туризму під час курортного сезону. Розділом Програми „Охорона навколишнього природного середовища, використання земельних ресурсів” передбачаються заходи з підготовки проєкту реконструкції полігону твердих побутових відходів та будівництва контейнерних майданчиків для збору ТПВ; придбання машини для збору та транспортування твердих побутових відходів (екскаватора-навантажувача).

Земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Біорізноманіття та рекреаційні зони. У Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об’єкти природно-заповідного фонду та наявні об’єкти історико-культурної спадщини. У рамках реалізації розділів Програми „Курорт та туризм” та „Охорона навколишнього природного середовища, використання земельних ресурсів” планується здійснити низку заходів, що сприяють розвитку рекреаційно-курортної зони закладів оздоровлення та відпочинку; організації безпечного відпочинку в закладах розміщення; запобіганню знищенню чи пошкодженню об’єктів природно-заповідного фонду на території м.Бердянськ шляхом оновлення інформаційного блоку на межових знаках та аншлагах встановлених стендів на їх території; проведення озеленення території громади. Це надасть можливість якісно підготуватися та провести курортний

сезон, забезпечити збереження природно-лікувальних ресурсів, покращити туристично-рекреаційну та курортну інфраструктуру закладів оздоровлення, зберегти об'єкти природно-заповідного фонду, покращити здоров'я мешканців та відпочиваючих.

Населення та інфраструктура. Реалізація Програми матиме вплив на транспортну систему та міську мобільність. Завданнями розділів Програми „Житлово-комунальне господарство” та „Міський громадський транспорт та морська логістика” передбачено реалізацію низки заходів щодо поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг та тротуарів, розвитку міського громадського транспорту та популяризації велосипедного руху, що сприятиме покращенню якості транспортних послуг. Виконання завдань та заходів розділів Програми „Соціальне забезпечення мешканців громади, у т.ч. соціальна підтримка учасників АТО/ООС” та „Охорона здоров'я” не передбачає нових ризиків для здоров'я населення, а ймовірно призведе до покращення життя та стану здоров'я населення.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Заходи Програми спрямовані на збереження природних ресурсів і не передбачають послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, а спрямовані на підвищення управління енергетичними ресурсами. Однією з умов сталого соціально-економічного розвитку міської територіальної громади є розвиток рекреаційно-курортної зони закладів оздоровлення та відпочинку, охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, збереження екологічної безпеки життєдіяльності населення, дбайливе ставлення до використання енергоресурсів та зменшення частки використання традиційних видів палива.

Програмою передбачається реалізація 17 проєктів-переможців бюджету участі та ймовірно подальший розвиток бюджету участі для залучення мешканців до прийняття рішень розвитку громади. Заходи розділу „Створення умов для розвитку громадянського суспільства” передбачають продовження практики ефективної співпраці місцевої влади з громадськістю.

Ймовірність того, що реалізація заходів Програми призведе до таких можливих впливів на стан довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

VI. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік передбачається реалізація наступних заходів:

Таблиця №14

Складова довкілля	Заходи Програми для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	ТОВ „НВП Агрінол” - проведення робіт з впровадження виробництва нових видів продукції; комплектація цехів відповідним промисловим обладнанням, введення в дію резервуарів–перемішувачів з нержавіючим покриттям. ПАТ „Берті” - модернізація виробничих потужностей, закупівля

	<p>нового обладнання, розширення номенклатури продукції. ПрАТ „БЗПТО” - збільшення переліку ринків збуту продукції. ТОВ „Бердянський кабельний завод” та ПАТ ВО „Бердянський кабельний завод” - модернізація обладнання, пошук нових ринків збуту, освоєння нових видів продукції; реалізація низки заходів, спрямованих на підвищення енергоефективності, дбайливого ставлення до використання енергоресурсів та зменшення частки використання традиційних видів палива;</p> <p>проведення капітального ремонту тротуарів, доріг, зупинок громадського транспорту;</p> <p>озеленення селища Азовського;</p> <p>реалізація заходів Програми розвитку велосипедної інфраструктури міста Бердянська;</p> <p>реалізація ключових інфраструктурних проєктів</p>
Водні ресурси	<p>розробка Програми „Питна вода” на 2021 рік;</p> <p>реконструкція ділянок водоводу від насосної станції Луначарського комплексу до очисних споруд водопостачання Ø=500 мм протяжністю 2860 п.м; капітальний ремонт самопливного водоводу В-4 по пр.Азовський (Леніна) – вул. Консульська (Комунарів) – вул. Центральна (К.Маркса) – до вул. Грецька (Р.Люксембург) в м.Бердянськ Ø=500 мм – 450 п. м;</p> <p>реконструкція водогону В2 „Прилив” м.Бердянськ Запорізької області (1 черга: від вул. Польська (вул. К.Лібкхнета) до вул. Будівельна);</p> <p>будівництво водопроводу Ø = 200 мм по вул. Ялтинська від Мелітопольського шосе до вул. О.Сухарева (Ленінградська) м.Бердянськ;</p> <p>будівництво другої нитки напірного каналізаційного колектору від КНС №5 в м.Бердянськ;</p> <p>реконструкція очисних споруд каналізації м.Бердянськ Запорізької області. Етап 1. Реконструкція вузла усереднення. Впровадження технології нітрі-денітріфікації в аеротенках (передпроектні роботи);</p> <p>реконструкція мереж зливової каналізації та очистка зливових вод м.Бердянськ (розробка проєкту);</p> <p>реконструкція морської частини скидного колектору з продовженням на відстань 4,0 км від берегу Азовського моря (розробка проєкту);</p> <p>придбання приладів для здійснення контролю за якістю поверхневих, підземних та стічних вод і скидів шкідливих речовин у водні ресурси;</p> <p>реконструкція самопливного каналізаційного колектора від колодязя №1, розташованого біля камери гасіння напору КНС №5 до колодязя №23 біля вул. Я.Мудрого у м.Бердянськ Запорізької області.</p>

Відходи	розробка проєкту реконструкції полігону ТПВ; придбання сучасної техніки та спеціальних контейнерів для роздільного збирання ТПВ; будівництво контейнерних майданчиків для збору ТПВ; реалізація заходів Програми поводження з ТПВ
Земельні ресурси	раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення
Біорізноманіття та рекреаційні ресурси	реалізація заходів Програми охорони навколишнього середовища на 2019-2021 роки та Програми поточного ремонту та утримання зелених насаджень на 2020-2022 р.р.; розробка та реалізація Плану заходів з підготовки міської територіальної громади до літньої оздоровчої кампанії та проведення курортного сезону; організація безпечного відпочинку в закладах розміщення; розвиток рекреаційно-курортної зони закладів оздоровлення та відпочинку; проведення роз'яснювальної роботи з керівниками засобів розміщення щодо збереження й удосконалення рекреаційно-курортних зон закладів; охорона та популяризація об'єктів історико-культурної спадщини; розробка та реалізація заходів Програми збереження та використання об'єктів культурної спадщини; проведення робіт з озеленення території громади
Населення та інфраструктура	розробка Програми відшкодування частини кредитів, отриманих ОСББ на впровадження заходів з енергозбереження, реконструкції і модернізації багатоквартирних будинків; благоустрій та поліпшення умов утримання об'єктів благоустрою; поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг та тротуарів; реалізація заходів Програми охорони здоров'я на 2021 рік

З метою поліпшення здоров'я населення, забезпечення рівного й справедливого доступу всіх громадян до медичних послуг належної якості та ефективності медичного обслуговування (з урахуванням потреб усіх груп населення та термінових викликів сьогодення, насамперед, спричинених пандемією COVID-19) основними завданнями та заходами розділу „Охорона здоров'я” Програми є:

забезпечення безперервності надання первинної медичної допомоги шляхом ефективного надання допомоги пацієнту протягом усього його життя з урахуванням його проблем зі здоров'ям, зокрема організовуючи та координуючи діяльність інших служб охорони здоров'я у разі неможливості надання допомоги особисто чи у разі відсутності лікаря, якого вибрав пацієнт;

взаємодія з дошкільними навчальними закладами, навчальними закладами, соціальними службами, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, засобами масової інформації, громадськими організаціями, органами

місцевого самоврядування на території обслуговування в інтересах збереження та зміцнення здоров'я населення;

наявність внутрішньої системи управління і контролю якості та безпеки медичної діяльності з дотриманням вимог до їх організації і проведення відповідно до чинного законодавства із здійсненням безперервного моніторингу індикаторів оцінки та критеріїв доступності, якості, безпеки надання медичної допомоги за напрямом її надання, ефективного контролю та управління якістю ЗОЗ для забезпечення прав пацієнта на отримання медичної допомоги необхідного обсягу та належної якості;

створення центру інтервенційної кардіології та реперфузійної терапії, системи єдиного електронного документообігу, сучасних служб: патологоанатомічно-гістологічної, фізіотерапевтичної, бактеріологічної лабораторії;

модернізація рентгенологічної служби;

безпечна лікарня – встановлення відеоспостереження по території лікарні та лікарняних корпусів;

підвищення енергоефективності закладів охорони здоров'я за рахунок встановлення енергозберігаючих металопластикових вікон, утеплення фасаду, модернізація системи опалення, водопостачання, заміна ламп на енергозберігаючі тощо;

укріплення матеріально-технічної бази за рахунок придбання обладнання, транспортних засобів, забезпечення медичних закладів кваліфікованими кадрами;

забезпечення безоплатного і пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань;

медикаментозне забезпечення програмного гемодіалізу та імуносупресивної терапії посттрансплантаційного періоду хворих із хронічною нирковою недостатністю, підтримка хворих на ендокринологічні захворювання;

вжиття заходів щодо запобігання поширенню туберкульозу.

VII. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік розроблена з урахуванням стратегічних напрямів, оперативних цілей та завдань, визначених Стратегією розвитку міста Бердянська на період до 2027 року (рішення сорок дев'ятої сесії Бердянської міської ради VII скликання від 30.08.2018 №64) та Планом заходів на 2018-2021 роки з реалізації Стратегії розвитку міста Бердянська на період до 2027 року (рішення сорок дев'ятої сесії Бердянської міської ради VII скликання від 30.08.2018 №65), а саме:

1. Зростання конкурентоспроможності економіки міської об'єднаної територіальної громади, створення умов для розвитку бізнесу та залучення інвестицій.

2. Благоустрій та поліпшення умов утримання об'єктів інфраструктури.

3. Розвиток сфери оздоровлення та туризму, природокористування та безпека життєдіяльності людини.

4. Ефективне управління та підвищення стандартів життя.

Заходи Програми, спрямовані на досягнення цих пріоритетних цілей, пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми має велике значення з погляду необхідності врахування екологічних міркувань, оскільки вона

містить ряд завдань та заходів, реалізація яких позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину. Це означає, що Програма спрямована на екологічно збалансований та інноваційний сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив.

Важливим значенням для розвитку міста-курорту є поліпшення стану довкілля. Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Сильними сторонами територіальної громади є сприятливі природні рекреаційні ресурси, використання лікувальних властивостей, тепле Азовське море та піщані пляжі Бердянської коси, довжина якої складає 23 км. Це і є підґрунтям для розвитку сфери оздоровлення та туризму.

Одним із чинників інвестиційної привабливості міста є морський торговельний порт, що разом з промисловим комплексом створює передумови для інвестування в експортоорієнтовані виробництва. Одним із напрямів залучення інвестицій є формування та реалізація ефективної зовнішньоекономічної політики, подальше підвищення інвестиційної привабливості та формування позитивного іміджу території на національному та міжнародному рівнях, планується продовжити роботу з реалізації ключових інфраструктурних проєктів за рахунок залучення та спрямування усіх джерел фінансування. Важливим є впровадження заходів з енергозбереження, що окрім економії бюджетних коштів зменшує навантаження на стан довкілля.

Демографічна ситуація територіальної громади протягом останніх 10 років характеризується тенденцією до поступового скорочення чисельності населення. Тому надзвичайно актуальними залишаються завдання з підвищення якості гуманітарних аспектів життя громадян.

Поглиблення макроекономічних негативних тенденцій на національному та світовому ринках, політична нестабільність, продовження воєнного конфлікту на сході може загальмувати інноваційну та інвестиційну активність, в т.ч. у розвиток виробництва та бізнесу, курорту та туризму. Виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, недосконала нормативно-правова база щодо інструментів екологічної та податкової політики може негативно вплинути на рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище та посилити загострення екологічних проблем.

VIII. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, у т. ч. для здоров'я населення

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік. Значущі наслідки для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації Програми, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків, вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів виконавчої влади та громадськості. Закон України „Про стратегічну екологічну оцінку” встановлює

необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля (ст.17). Моніторинг може бути використаний для:

порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Програми;

отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);

перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Для оцінки якості реалізації програмних заходів виконавчим комітетом Бердянської міської ради буде здійснюватись щорічний моніторинг виконання Програми, для організації якого можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів), які демонструють наслідки для довкілля, у т.ч. для здоров'я населення:

охорона довкілля:

обсяг витрат на охорону навколишнього природного середовища, тис. грн;

обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тонн;

загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, тонн;

обсяги утворених відходів та поводження з відходами, тонн;

кількість виявлених та ліквідованих несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць;

кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території територіальної громади, одиниць;

обсяг економії енергоносіїв у бюджетних закладах міста, %;

відношення кількості висаджених зелених насаджень до кількості видалених аварійних насаджень;

протяжність захищеної берегової лінії від її загальної протяжності, що ймовірно потребує захисту від підтоплення, %;

площа відремонтованого дорожнього покриття, км²;

протяжність збудованих мереж водоводу та водовідведення, м;

охорона здоров'я та здоровий спосіб життя:

рівень захворюваності у розрахунку на 10,0 тис. населення;

кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань за класами хвороб (новоутворення; хвороби органів дихання тощо) на 100 тис. населення, одиниць;

зменшення захворюваності на туберкульоз, виявлені випадки на 100 тис. населення;

рівень смертності на 1,0 тис. наявного населення, ‰;

забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей на 10 тис. наявного населення, лікарів;

укомплектованість закладів охорони здоров'я лікарями, які надають первинну медичну допомогу, %;

частка видатків бюджету громади на охорону здоров'я у загальних видатках бюджету, %;

частка видатків бюджету громади на фізичну культуру та спорт у загальних видатках бюджету, %;

ІХ. Резюме нетехнічного характеру інформації

Головною метою Програми соціально-економічного та культурного розвитку Бердянської міської об'єднаної територіальної громади на 2021 рік є забезпечення гідних умов життя та добробуту населення територіальної громади за рахунок створення умов для зростання конкурентоспроможності економіки міської об'єднаної територіальної громади, розвитку бізнесу та залучення інвестицій, оздоровлення та туризму, впровадження заходів з благоустрою та поліпшення умов утримання об'єктів інфраструктури, модернізації соціальної сфери.

Сьогодні у місті працюють 30 підприємств з виробництва та реалізації промислової продукції. Основними галузями є виробництво продуктів нафтоперероблення, машинобудування, хімічна та нафтохімічна, харчова та легка, виробництво неметалевих виробів.

У місті розвинута мережа санаторно-курортних, оздоровчих закладів, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (5 санаторіїв, 8 дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, 78 закладів розміщення). Крім того у місті функціонує 15 цілорічних готельних та інших засобів розміщення. Тепле Азовське море, піщані пляжі приваблюють відпочиваючих та туристів, які приїжджають до міста на лікування та відпочинок.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані Головного управління статистики у Запорізькій області, структурних підрозділів виконкому.

Основними екологічними проблемами територіальної громади є забруднення атмосферного повітря, відсутність комплексного підходу до збирання, транспортування та переробки твердих побутових відходів, екологічні проблеми рекреаційної галузі, відсутність очисних споруд зливової каналізації, розмив та руйнування берегової смуги, підтоплення територій.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля громади визначаються законами України „Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”, „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про охорону атмосферного повітря”, „Про стратегічну екологічну оцінку”, „Про оцінку впливу на довкілля”, „Про відходи”, „Про інвестиційну діяльність”, Водним кодексом України, Указом Президента України „Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року”.

Реалізація завдань та заходів Програми має призвести до покращення екологічної ситуації та стану здоров'я населення. Моніторинг відібраних екологічних індикаторів та індикаторів здоров'я населення є важливою формою контролю реалізації заходів Програми.